

# REGULAMIN KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO Z ELEMENTAMI HISTORII DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W ROKU SZKOLNYM 2010/2011

## TERMINARZ KONKURSU

1. Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego z Elementami Historii dla uczniów szkół podstawowych będzie przeprowadzany w następujących terminach:
  - 1) etap szkolny – **3 listopada 2010r.**
  - 2) etap rejonowy – **6 stycznia 2011r.**
  - 3) etap wojewódzki – **15 lutego 2011r.**
2. Konkurs rozpoczyna się punktualnie **o godzinie 9: 00 dla I i II etapu oraz o godzinie 10: 00 dla III etapu i trwa 90 minut.**

## PRZEBIEG WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO Z ELEMENTAMI HISTORII DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

### Zadania przewodniczących komisji konkursowych na każdym etapie Konkursu

1. W dniu Konkursu przewodniczący komisji konkursowej sprawdza przygotowanie sali do Konkursu , a w szczególności:
  - 1) ustawienie stolików, tak aby zapewniały samodzielną pracę uczestników,
  - 2) przygotowanie list z nazwiskiem, imieniem oraz kodem zdającego, a także kartek z numerami stolików,
  - 3) przygotowanie miejsc dla komisji,
  - 4) umieszczenie w widocznym miejscu sprawnego zegara,
  - 5) zapewnienie tablicy lub planszy do zapisania godziny rozpoczęcia i zakończenia Konkursu,
  - 6) umieszczenie przed wejściem do sali (w widocznym miejscu) listy uczestników przystępujących do Konkursu w danej sali.
3. Na 15 minut przed rozpoczęciem danego etapu uczestnicy Konkursu wchodzi do sali pojedynczo, według kolejności na liście i losują miejsce przy stoliku. Uczniowie powinni mieć przy sobie dokument stwierdzający tożsamość i okazać go w razie potrzeby członkom komisji.
4. Po rozdaniu arkuszy spóźnieni uczestnicy mogą zostać wpuszczeni do sali. Decyzję w tej sprawie podejmuje przewodniczący komisji. W takim przypadku nie przedłuża się czasu pisania.

5. Po wejściu wszystkich uczestników Konkursu do sali, przewodniczący komisji przypomina o:
  - 1) konieczności sprawdzenia kompletności zestawu,
  - 2) sposobie kodowania.
6. Członkowie komisji rozdają arkusze uczestnikom.
7. Uczestnicy sprawdzają, czy arkusze są kompletne. W razie potrzeby zgłaszają braki przewodniczącemu i otrzymują kompletne zestawy.
8. Uczestnicy kodują swoje prace zgodnie z instrukcją przewodniczącego.
9. Po czynnościach organizacyjnych przewodniczący zapisuje na tablicy (planszy), w widocznym miejscu, czas rozpoczęcia i zakończenia pracy.
10. W czasie trwania Konkursu uczestnicy nie mogą opuszczać sali. Przewodniczący komisji może zezwolić, w szczególnie uzasadnionej sytuacji, na opuszczenie sali po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się uczestnika z innymi osobami (nie dotyczy sytuacji, w której konieczne jest skorzystanie z pomocy medycznej).
11. Członkowie komisji nie mogą udzielać uczestnikom żadnych wyjaśnień dotyczących zadań ani ich komentować.
12. W przypadku stwierdzenia niesamodzielnej pracy uczestnika lub zakłócania prawidłowego przebiegu Konkursu, przewodniczący podejmuje decyzję o przerwaniu Konkursu dla danego uczestnika i unieważnia jego pracę. Fakt ten należy odnotować w protokole.
13. Jeśli uczestnik ukończył pracę przed czasem, zgłasza to przewodniczącemu komisji przez podniesienie ręki. Odbiór prac od uczestników, którzy ukończyli pracę przed czasem, musi być zorganizowany tak, by nie zakłócał pracy pozostałym piszącym, ale zgodnie z ust.15.
14. Na 15 minut przed upływem regulaminowego czasu pracy uczestników, przewodniczący informuje ich, ile czasu pozostało do zakończenia Konkursu. Po upływie czasu przeznaczanego na Konkurs, przewodniczący powiadamia uczestników o jego zakończeniu i poleca zamknięcie zestawów oraz odłożenie ich na brzeg stolika.
15. Po zakończeniu pracy uczestnicy pozostają na swoich miejscach, dopóki członkowie komisji nie zezwolą im na opuszczenie sali.
16. Członkowie komisji odbierają od uczestników arkusze i sprawdzają w ich obecności:
  - 1) poprawność kodowania,
  - 2) kompletność materiałów.

17. Po zakończeniu Konkursu, gdy wszyscy uczestnicy opuszczą salę, członkowie komisji porządkują i kompletują arkusze, pakują je do kopert.
18. Sprawdzanie prac odbywa się w tym samym dniu lub w dniu następnym w miejscu wyznaczonym przez przewodniczącego komisji.
19. W razie niejasności bądź problemów z interpretacją klucza punktowania, przewodniczący komisji szkolnej lub rejonowej konsultuje się z przewodniczącym wojewódzkiej komisji konkursowej, a następnie podejmuje decyzję o sposobie punktowania.
20. Po sprawdzeniu arkuszy przewodniczący sporządza protokół zawierający wykaz uczestników biorących udział w danym etapie i przekazuje; w przypadku etapu szkolnego do dyrektora szkoły, natomiast w przypadku etapu rejonowego do siedziby Wojewódzkiej Komisji Konkursowej pod adres podany w § 2 niniejszego Regulaminu.

## **Zakres wiedzy i umiejętności**

### **I. Obszary umiejętności (takie same na wszystkich trzech etapach Konkursu)**

#### **1. Czytanie. Uczeń:**

- 1) odczytuje różne teksty kultury (w tym kształtujące tożsamość narodową i postawę obywatelską):
  - a) źródła i teksty historyczne, w tym: fragmenty kronik, pamiętników, listów, elementy dziedzictwa kulturowego, w szczególności zabytki architektury reprezentatywne dla danej epoki, polskie pieśni patriotyczne,
  - b) teksty literackie, w tym: baśnie, legendy, mity, opowiadania, utwory poetyckie i prozatorskie z klasyki dziecięcej i młodzieżowej - polskiej i światowej,
  - c) teksty użytkowe, w tym: telegram, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję, przepis, ogłoszenie, kartkę pocztową, list prywatny i oficjalny, tabelę, notatkę,
  - d) proste teksty podręcznikowe, a także publicystyczne i popularnonaukowe,
  - e) przekazy ikoniczne, w tym: komiksy, dzieła malarskie, rzeźby, rozpoznaje ich cechy charakterystyczne, dostrzega znaczenia dosłowne i odkrywa sensy przenośne,
- 2) określa funkcje elementów charakterystycznych dla danego tekstu:
  - a) rozumie pojęcia: fikcja literacka, świat przedstawiony, nadawca, odbiorca, podmiot mówiący, narracja, przenośnia, rytm,
  - b) posługuje się czynnie terminami: bohater, wątek, akcja, autor, narrator, epitet, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, rym, zwrotka, refren, baśń, legenda, opowiadanie, powieść, proza, poezja oraz podstawowymi terminami z zakresu wiedzy o języku, a także związanymi z przekazami ikonicznymi, plastyką, telewizją, filmem, teatrem, prasą,
- 3) rozumie znaczenia podstawowych symboli występujących w opisach map,
- 4) odczytuje dane z tekstu źródłowego, tabeli, wykresu, planu, mapy, diagramu oraz odpowiada na proste pytania z nimi związane.

## 2. **Pisanie.** Uczeń:

- 1) pisze na temat i zgodnie z celem, posługując się następującymi formami wypowiedzi: opowiadanie, opis przedmiotu, krajobrazu, postaci rzeczywistej i literackiej, dzieła sztuki, sprawozdanie z uroczystości szkolnej, wycieczki, notatka w formie planu, tabeli, wykresu, streszczenia, kartka pocztowa, list prywatny i oficjalny, zaproszenie, zawiadomienie, ogłoszenie, instrukcja, przepis,
- 2) buduje tekst poprawny kompozycyjnie (ok. 1 strony formatu A4), celowo stosując środki językowe i przestrzegając norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych,
- 3) dba o układ graficzny, czytelność i estetykę zapisu:
  - a) dostosowuje zapis do formy wypowiedzi,
  - b) wyróżnia części tekstu zgodnie z jego strukturą,
  - c) pisze czytelnie.

## 3. **Rozumowanie.** Uczeń:

- 1) posługuje się kategoriami czasu i przestrzeni w celu porządkowania wydarzeń:
  - a) sytuuje je w przestrzeni,
  - b) umieszcza daty w przedziałach czasowych,
  - c) oblicza upływ czasu między wydarzeniami,
  - d) porządkuje wydarzenia w kolejności chronologicznej.
- 2) przedstawia przyczyny i skutki wydarzeń i zjawisk: wskazuje główne przyczyny i skutki doniosłych wydarzeń w historii Polski,
- 3) określa znaczenie osiągnięć człowieka dla rozwoju cywilizacyjnego:
  - a) wyjaśnia na prostych przykładach zmiany cywilizacyjne, jakie nastąpiły na przestrzeni dziejów,
  - b) opisuje najważniejsze osiągnięcia, które składają się na polskie dziedzictwo kulturowe,
- 4) wyraża własne opinie i próbuje je uzasadnić, wyjaśniając swoje stanowisko, używa odpowiednich argumentów.

## 4. **Korzystanie z informacji.** Uczeń:

- 1) wskazuje źródła informacji, posługuje się nimi.

## II. **Treści nauczania** (takie same na wszystkich trzech etapach Konkursu):

### 1. **Język polski:**

- 1) Pojęcia nadawcy i odbiorcy, sposoby rozpoznawania intencji wypowiedzi (np. pytam, odpowiadam, informuję, proszę).
- 2) Właściwości opowiadania, opisu, dialogu oraz prostych form użytkowych.
- 3) Wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, w tym zdania i równoważniki zdań.
- 4) Związki wyrazów w zdaniu, w tym rola podmiotu i orzeczenia.
- 5) Odmiennie i nieodmiennie części mowy oraz podstawowe kategorie fleksyjne.
- 6) Budowa słowotwórcza wyrazów.
- 7) Rodzaje głosek.
- 8) Akcent wyrazowy, intonacja.
- 9) Pojęcia: fikcja literacka, świat przedstawiony, nadawca, odbiorca, podmiot mówiący, narracja, przenośnia, rytm.

- 10) Różnice między językiem potocznym a językiem literatury oraz językiem regionu.
- 11) Terminy: bohater, wątek, akcja, autor, narrator, epitet, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, rym, zwrotka, refren, baśń, opowiadanie, powieść, proza, poezja.
- 12) Terminy związane z przekazami ikonicznymi, radiem, telewizją, filmem, teatrem, prasą.
- 13) Różnorodne sposoby komunikowania (komunikacja pozawerbalna - język przestrzeni, koloru, ciała itd.).

## 2. Historia i społeczeństwo:

- 1) Wzorce osobowe - wybrane postacie historyczne i współczesne.
- 2) Mój dom, moja rodzina i sąsiedztwo. Elementy historii rodzinnej, regionalnej oraz życia codziennego w Polsce i w różnych krajach i epokach.
- 3) Moja ojczyzna. Wydarzenia i osoby o zasadniczym znaczeniu dla losów narodu i państwa polskiego (chrzest Polski, Zjazd Gnieźnieński i koronacja Chrobrego, Władysław Łokietek i Kazimierz Wielki, bitwa pod Grunwaldem, Unia Polsko-Litewska, królowa Jadwiga i Jagiełło, Stefan Batory, potop szwedzki, Jan Sobieski, Konstytucja 3 maja, rozbiory, formy walki o niepodległość Polski, I wojna światowa, odzyskanie niepodległości, wojna polsko-sowiecka, Józef Piłsudski i Roman Dmowski, II wojna światowa, okupacja i walka o niepodległość).
- 4) Najważniejsze elementy polskiego dziedzictwa kulturowego.
- 5) Mój krąg cywilizacyjno-kulturowy. Wybrane zagadnienia z kręgu kultury antycznej oraz dziejów Europy. Śródziemnomorskie korzenie wybranych elementów kultury polskiej.

## Forma konkursu

Etap I, II, III – test pisemny, mieszany: zadania wielokrotnego wyboru z jedną prawidłową odpowiedzią, zadania na dobieranie, z luką, zadania krótkiej odpowiedzi oraz zadania rozszerzonej odpowiedzi. Stopień trudności testu będzie zróżnicowany w zależności od etapu.

**Uwaga:** Uczeń udziela odpowiedzi na arkuszu testowym.

## III. Bibliografia

I etap: Hans Christian Andersen: *Towarzysz podróży*.

II etap: John Ronald Reuel Tolkien: *Hobbit, czyli tam i z powrotem*.

III etap: Kornel Makuszyński: *Szatan z siódmej klasy*.